

بحر در کوزه - ۸

حکمت و حکایت

دستچینی از نکته‌ها و طرفه‌های حکمت آموز

زیر نظر

استاد حسین انصاریان

حکمت و حکایت
دستچینی از نکته‌ها و طرفه‌های حکمت‌آموز

زیر نظر
استاد حسین انصاریان

چاپ اول: قم، مؤسسه فرهنگی دارالعرفان الشیعی، ۱۴۰۳/ تحقیق و تنظیم محمد جواد صابریان / ویراستار: زینب صالحی /
صفحه‌آرا: سید علی موسوی کیا / شمارگان: ۵۰۰ نسخه / شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۳۸۰-۵-۲ / قیمت: ۵۷۰/۰۰۰ تومان

نشانی: قم، خیابان فراشاهی، خیابان شعبانیان، بین کوچه ۹ و ۱۱، تلفن: ۰۲۵-۳۳۵۵۰۷۰۰ و ۰۹۱۹۶۵۲۲۰۲۴

www.erfan.ir

سرشناسه: انصاریان، حسین، ۱۳۲۳-	
عنوان و نام پدیدآور: حکمت و حکایت: دستچینی از نکته‌ها و طرفه‌های حکمت‌آموز/ زیر نظر حسین انصاریان.	
مشخصات نشر: قم: دارالعرفان، ۱۴۰۳.	
مشخصات ظاهری: ۶۳۲ ص: ۱۴/۵×۲۷/۵ س.م.	
فروست: بحر در کوزه: ۸	
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۳۸۰-۵-۲	
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا	
یادداشت: کتابنامه: ص. [۶۱۷] - ۶۲۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.	
یادداشت: نمایه.	
عنوان دیگر: دستچینی از نکته‌ها و طرفه‌های حکمت‌آموز.	
موضوع: داستان‌های مذهبی -- قرن ۱۴	
Religious fiction -- 20th century	
داستان‌های اخلاقی -- قرن ۱۴	
Ethical fiction* -- 20th century	
رده‌بندی کنگره: BP۹	
رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۶۸	
شماره کتابشناسی ملی: ۹۷۹۹۵۶۱	
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا	

با سپاس از:

محمد رضا بهاری مقدم، پرویز بیانی، محمد حسین پوراسد مهریانی، اکرم صادقی، ایمان عباس نژاد، وحیدرضا نوربخش
سید ضیاء الدین پور محمودیان
(مدیر عامل مؤسسه دارالعرفان)

فهرست

پیش‌گفتار.....	۹
بخش اول: حکایات عمومی؛ پندها و عبرت‌ها.....	۱۵
بخش دوم: حکایات اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small> در ارتباط با مردم.....	۱۸۷
بخش سوم: عظمت اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small> و شیعیان در نگاه روایات.....	۲۲۹
بخش چهارم: حکایات و روایات عزاداری اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small>	۳۰۹
بخش پنجم: روایات اخلاقی راه‌گشا و پندآموز.....	۳۳۹
بخش ششم: اشعار عرفانی.....	۵۱۱
بخش هفتم: اشعاری در مدح اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small>	۵۷۱
بخش هشتم: اشعاری در عزای اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small>	۵۸۷
منابع.....	۶۱۷
نمایه.....	۶۲۹

پیش‌گفتار

تبلیغ دین خدا بر محور توحید، نبوت، امامت، شرایع و احکام، و مسائل اخلاقی به صورت قابل فهم برای همگان و با بیانی سرشار از محبت و عاطفه، احترام و ادب به مستمع، آمیخته به تاریخ صحیح و داستان درست ملت‌های گذشته، و نیز بیان حکایت زندگی درستکاران و بدکاران، در رأس همه کارها و وظایف انبیا، امامان، اولیای الهی و عالمان ربّانی بوده است. آن‌ها این کار را با اخلاص هرچه تمام‌تر و بدون ملاحظهٔ اربابان قدرت، ثروت، زورگویان حیوان‌صفت و طاغوت‌های ابلیس مسلک انجام می‌دادند و بسیاری هم در این راه ویژه به زندان یا تبعید رفتند، و برخی نهایتاً به شهادت رسیدند. چه بسا برای ادای این تکلیف ارزشمند، جز خداوند از هیچ کس نهراسیدند و یقین داشتند که تنها حسابگر پاداش این کار عظیم و بی‌نظیرشان خداست؛ قرآن کریم می‌فرماید:

الَّذِينَ يَبُلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا.^۱
آنان که همواره پیام‌های خداوند را به مردم می‌رسانند و از عظمت او می‌هراسند و از هیچ کسی جز او هراس ندارند، خداوند برای حسابگری کار ارزشمندشان بس است.

۱. الأحزاب (۳۳)، آیه ۳۹.

در کتاب کم نظیر کافی می خوانیم:

عَنْ أَبِي عَنیدِ اللَّهِ رضی الله عنه قَالَ: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ رضی الله عنه: لَمَّا وَجَّهَنِي رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله إِلَى الْيَمَنِ قَالَ: يَا عَلِيُّ، لَأُفْقَاتِلَ أَحَدًا حَتَّى تَدْعُوهُ إِلَى الْإِسْلَامِ، وَإِنَّمِ اللَّهُ لَأَنَّ يَهْدِي اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيَّ يَدَيْكَ رَجُلًا خَيْرٌ لَكَ بِمَا ظَلَعْتَ عَلَيْهِ الشَّمْسُ وَعَزَبَتْ وَ لَكَ وَ لَأُوهُ!

امام صادق رضی الله عنه از امیر مؤمنان رضی الله عنه روایت می کند که فرمود: وقتی رسول خدا صلی الله علیه و آله مرا به سوی یمن [برای تبلیغ دین] فرستاد، به من فرمود: یا علی! با هیچ کس مبارزه و جنگ نکن تا آنکه او را به اسلام دعوت کنی. به خدا سوگند که چون خداوند عزوجل یک نفر را به دست تو به دین راهنمایی کند برای تو از آنچه خورشید بر او می تابد و غروب می کند بهتر است.

پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام برای مجالس تبلیغ حساب ویژه ای باز کرده اند. علاوه بر پاداش های محاسبه ناپذیری که برای مبلغ دین برشمرده اند، مستمعان هم پاداش هایی همچون نزول رحمت حق، آمرزش گناهان و شایستگی شفاعت شفیعان در قیامت پیش رو دارند. تأسیس مراکز علمی شیعه و به عبارت رایج، حوزه های علمیه که در آن هزاران فقیه، مفسر، معلم و نویسنده تربیت شدند و نیز برپایی مراکز خیریه و تعاون در جامعه، مراکز تربیت ایتم، ظهور کتاب خانه های کم نظیر، توبه بدکاران و گنه کاران، رواج حلال و حرام الاهی، پخش مواعظ و پندها، احداث بسیاری از بیمارستان ها و درمانگاه ها و چاپ کتاب های مفید و جزوه های اثرگذار و... همگی از برکات مجالس تبلیغ دین، به ویژه مجالس روضه حضرت سیدالشهدا است. من که خود در لباس تبلیغ و بیش از نیم قرن در مجالس پُرشور محرم و صفر، ماه مبارک رمضان، ایام فاطمیه و دیگر مناسبت ها حضور داشته ام، ظهور و بروز این برکات عظیم را با چشم دیده یا با گوش شنیده ام.